

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. Γ. ΜΑΥΡΟΥ

Ὁ ὑφυπουργός τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Γεώργ. Μαύρος ἔδωσε τὴν 2 Ἀπριλίου 1952 ὁμιλίαν εἰς τὴν Ἀνωτ. Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν περὶ τῶν συγχρόνων προβλημάτων τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ 20ῆ εἰς τὴν ἐφετεινὴν σειρὰν ὁμιλιῶν τῆς Σχολῆς. Ὁ κ. Ὑπουργός ἐπεδίωξε κυρίως νὰ διαφωτίσῃ τὴν πολιτικὴν πλευρὰν τῶν παγκοσμίων καὶ ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὸν σημαίνοντα ρόλον τὸν ὁποῖον, ἀπὸ ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς, κατέχει ἡ πολιτικὴ εἰς τὴν μορφολόγησιν τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων. Ἡ ὁμιλία ἐκράτησε ζωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς ἀκροατηρίου καὶ κατεχειροκροτήθη.

Ἀπὸ τίνος χρόνου σημειοῦνται ριζικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῶν κρατῶν τοῦ Δυτικοῦ Συνασπισμοῦ. Τὰ ἑλλείμματα τῶν προϋπολογισμῶν αὐξάνονται, αἱ δαπάναι τοῦ στρατοῦ ὀγκοῦνται, τὸ *ἀνοίγμα* τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν εὐρύνεται περισσότερο, ὁ τιμᾶριθμος ἀνέρχεται καὶ οἱ κίνδυνοι τοῦ πληθωρισμοῦ παρουσιάζονται περισσότερο ἀπειλητικοί. Ὅλα αὐτὰ εἶναι συμπτώματα ἐμφανιζόμενα εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Δυτικοῦ Συνασπισμοῦ καὶ αὐτὴν τὴν Ἀμερικὴν, πλὴν ἑνός, δηλαδὴ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν, καὶ αὐτὸ διότι αἱ Ἠνωμένα Πολιτεῖαι εἶναι χώρα ἐνεργητικὴ εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Τὰ συμπτώματα αὐτὰ εἶναι συνέπεια ἐξελίξεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὸ ἐπίκεντρον αὐτῶν εἰς τὴν μεγάλην χορηγὸν δύναμιν, τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Αἱ ἐξελίξεις αὐταὶ στηρίζονται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς οὐσιώδη στροφὴν τῆς διεθνούς πολιτικῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐκλογικὴν ἀτμόσφαιραν ἢ ὁποῖα ἐπικρατεῖ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐν ᾧ τῶν προσεχῶν προεδρικῶν ἐκλογῶν. Καὶ περὶ μὲν τῆς μεταβολῆς εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν θὰ ὁμιλήσωμεν εὐθὺς ἀμέσως. Διὰ τὴν ἐκλογικὴν ἀτμόσφαιραν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀπὸ τοῦδε τὰ ἐξῆς: ὅτι ὅσον προσεγγίζομεν πρὸς τὴν ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν τόσο οἱ κίνδυνοι αὐξάνουν καὶ ὁ δυτικὸς κόσμος εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἴδῃ καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐκτιθεμένην εἰς ἄμεσον κίνδυνον. Ὁ ἀμερικανικὸς λαός, κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλων φορολογικῶν διὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄλλον κόσμον βοήθειαν, εἶναι εὐαίσθητος δέκτης παντοειδῶν πολιτικῶν κηρυγμάτων ὑποσχομένων ἐλάττωσιν τῆς βοηθείας εἰς

τὸ ἐξωτερικὸν καὶ συνεπῶς μείωσιν τῶν φορολογικῶν του βαρῶν. Ἡ ἀσφάλεια τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἔγινεν ἀντικείμενον μειοδοσίας εἰς τὰ προεκλογικὰ συνθήματα. Συναγωνίζονται τὰ πολιτικὰ κόμματα ποῖον θὰ προσφέρῃ ὀλιγώτερα εἰς τὴν Εὐρώπην. Πιστεύουν, ἄραγε, οἱ ταῦτα ὑποστηρίζοντες, ὅτι ἀκολουθοῦν τὴν ὀρθὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν καὶ εἶναι βέβαιοι ὅτι δὲν ἐκθέτουν εἰς κίνδυνον αὐτὴν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν; Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπαντήσεως τὴν ὁποῖαν θὰ δώσῃ κανεὶς εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, εἶναι γεγονὸς ὅτι, ὅταν μερὶς τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ὑπόσχηται ἐλάττωσιν φόρων, ἐπηρεάζει τὰς μάζας τοῦ λαοῦ καὶ ἀναγκάζει τὴν ἀντίπαλον μερίδα νὰ προσαρμόζῃ τὴν πολιτικὴν τῆς πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν. Δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀξιῶσωμεν ἀπὸ τοὺς ἐκλογεῖς νὰ σκέπτονται μὲ συνείδησιν εὐθύνης μεγαλυτέρας ἐκείνης τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν.

Ἀποτελεῖ ἀδυναμίαν τῶν δημοκρατικῶν πολιτευμάτων τὸ ὅτι τὸ ἐπίπεδον τῶν πολιτικῶν ἀγῶνων ρυθμίζει συνήθως ἐκείνη ἡ πολιτικὴ παράταξις ἡ ὁποία δημοκοπεῖ περισσότερο, χρησιμοποιοῦσα συνθήματα τὰ ὁποῖα γίνονται εὐμενῶς δεκτὰ ἀπὸ τὴν ἀπληροφόρητον κοινὴν γνώμην. (Τὸ δημοκρατικὸν πολιτεῦμα ἔχει πολλὰ μειονεκτήματα, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀκόμη εὐρεθῆ ἄλλο διὰ τὴν ἀντικατάστασίν του). Ἀπὸ τὰ ἴδια συμπτώματα ὑποφέρει καὶ ἡ ἑλληνικὴ δημοσία ζωὴ. Δύναμαι ἀκινδύνως νὰ ἀναφέρω παράδειγμα ἀρκετὰ ἀπομεμακρυσμένον χρονικῶς, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀποδοθῇ πολιτικὴ σκέψις εἰς τὴν μνημόνευσίν του. Ἀνατρέχω εἰς τὸ 1931. Τὴν 21ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1931 ἦρθη ὁ χρυσοῦς κανὼν εἰς τὴν Μεγ. Βρετανίαν. Ὅλα τὰ νομίσματα ὄλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου αἱ ὁποῖαι εἶχον ὡς βάσιν τὴν ἀγγλικὴν λίραν, βραδύτερον δὲ καὶ τὰ νομίσματα τὰ ὁποῖα δὲν ἐστηρίζοντο ἐπ' αὐτῆς, προσηρμόσθησαν πρὸς τὴν ἕαν τιμὴν τῆς ἀγγλικῆς λίρας, ὑποτιμηθέντα ἀναλόγως. Τὸ ἴδιον φυσικὰ συνέβη καὶ εἰς τὴν χώραν μας. Ὁ τότε πρωθυπουργὸς Ἐλευθέριος Βενιζέλος κατηγορήθη ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους του ὅτι... αὐτὸς ἔφερε τὴν εὐθύνην, διότι δὲν ἐπρόλαβε τὴν ὑποτίμησιν τῆς ἀγγλικῆς λίρας!

Διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ καλύτερον ἡ ἔκτασις τῶν πολιτικῶν αἰτίων τῆς μεταβολῆς καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς εἰς τὴν παγκόσμιον καὶ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν εἶναι σκόπιμον νὰ κάμωμεν βραχεῖαν ἐπισκόπησιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ διάφορα στάδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα διήλθεν ὁ κόσμος, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν σημερινὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν καμπὴν. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1945 ὑπεγράφη εἰς τὸν Ἅγιον Φραγκῖσκον ὁ Χάρτης τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἀπέβλεπε δὲ διὰ τῆς συνεργασίας εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν ἀπὸ ἕνα τρίτον παγκόσμιον πόλεμον, ὁ ὁποῖος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς προόδου εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν μέσων καταστροφῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀφανίσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Τὸν ἄξονα τῆς προσπαθείας αὐτῆς ἀπετέλεσαν οἱ πέντε μεγάλοι, ἀλλὰ βραχὺν χρόνον μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Χάρτου διεπιστοῦτο ὅτι ὁ συνασπισμὸς τῶν πέντε μεγάλων ὕλικῶς μὲν δὲν ἦτο ὅσον ἐπιστεύετο ἰσχυρὸς, ψυχολογικῶς δὲ ἐστερεῖτο πάσης συνοχῆς. Πράγματι ἡ Κίνα ἐτίθετο τα-

χέως υπό ἔλεγχον κομμουνιστικόν, ἡ Γαλλία καί τὸ Ἑνωμένον Βασίλειον διήρχοντο δραματικὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, λόγω τῶν καταστροφῶν τοῦ πολέμου, ἐνῶ δὲ ἡ Ρωσία παρεσκευάζετο διὰ νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς παρουσιαζομένης εὐκαιρίας αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι διέπραττον τὸ ἱστορικὸν σφάλμα νὰ ἀποστρατευθοῦν ὀλοσχερῶς. Αἱ δυνάμεις τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης ἔχαναν οὕτω, ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, τὴν ἀνεξαρτησίαν των, καὶ ὑψοῦτο μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ δυτικοῦ κόσμου τὸ κληθὲν σιδηροῦν παραπέτασμα. Ἐδῶ ἐτερματίζετο τὸ πρῶτον μέρος σχεδίου λίαν ἐπιμελῶς παρασκευασθέντος, τοῦ ὁποῦ ἢ δευτέρα πρᾶξις περιελάμβανε τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἰταλίας, Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος. Αἱ περὶ τὰς χώρας διέφυγον τελικῶς τὸν κίνδυνον, αἱ δύο ἀναιμάκτως, ἢ Ἑλ-τρεῖς κατ'ὀπίσθιν σκληροῦ πολέμου ὁ ὁποῖος τῆς ἐστοίχισε ἀνυπολογίστους ζημίας εἰς ἄνδρας καὶ εἰς ὑλικόν.

Αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον διέτρεχεν ὁ ἐλεύθερος κόσμος ἀπὸ τὸν σοβιετικὸν ἐπεκτατισμόν ἦτο ἐξ ἴσου μεγάλος μὲ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεξεν ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ φασιστικοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ. Αὐτὴν τὴν φορὰν ὁ κίνδυνος ἐνεφανίζετο ἀκόμη μεγαλύτερος, διότι ἡ ἐπεκτατικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ὑπεστηρίζετο ἀπὸ τὰ κατὰ τόπους κομμουνιστικὰ κόμματα, χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ὡς ὄργανα τῆς ἐξωτερικῆς τῆς πολιτικῆς.

Πρῶτη ἐκδήλωσις ἀντιδράσεως τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν κατὰ τοῦ κινδύνου αὐτοῦ ὑπῆρξε τὸ δόγμα Τρούμαν τῆς 12ης Μαρτίου 1947. Διὰ τοῦ δόγματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται εἰς τὸ πρὸς τὸ Κογκρέσον μήνυμα τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας, ἡ Ἀμερικὴ ἀνελάμβανε νὰ βοηθήσῃ τὰς χώρας ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι ἀνθίστανται εἰς τὴν ἐπιβουλήν κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας των, εἴτε προερχομένην ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἐνόπλου μειονότητος. Τὸ δόγμα Τρούμαν εἶναι πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἀμερικὴ ἀνέλαβε τὴν ἄμυναν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου εἰς τὴν προσπάθειαν διατηρήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας του. Εἴμεθα ἡ μόνη χώρα, εἶπεν ὁ Πρόεδρος Τρούμαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλάς δύναται νὰ ἀπευθυνθῆ καὶ δέν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδειξώμεν ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν κινδυνεύουσαν Ἑλλάδα.

Δευτέρα ἐκδήλωσις τῆς Ἀμερικανικῆς ἀντιδράσεως ὑπῆρξε τὸ σχέδιον Μάρσαλ, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστραφειῶν χωρῶν, τρίτη δὲ ἐκδήλωσις τὸ σύμφωνον τοῦ Βορείου Ἀτλαντικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὸν ἀμυντικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Δύσεως.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1949 ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν συνωψίζετο εἰς τὰ ἐξῆς σημεῖα, τὰ ὁποῖα διεκήρυξεν εἰς τὸν περίφημον, σήμερον, λόγον τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησε τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1949, ὁ Πρόεδρος Τρούμαν, ὅταν, μετὰ τὰς νικηφόρους προεδρικὰς ἐκλογάς, ἐγκαθίστατο ἐκ νέου εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ,

εἶπεν ὁ Πρόεδρος Τροῦμαν, τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν συνοψίζεται εἰς τὰ ἑξῆς τέσσαρα σημεῖα :

1) Προσήλωσις εἰς τὸν Ο.Η.Ε. καὶ εἰς τοὺς ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένους ὀργανισμοὺς.

2) Ἐξακολούθησις τῆς οικονομικῆς βοήθειας πρὸς ἀνασυγκρότησιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστραφεισῶν χωρῶν.

3) Ἀποτελεσματικὴ ὑποστήριξις τῶν χωρῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι παρασκευάζουν τὴν ἄμυνάν των κατὰ πάσης ἐξωτερικῆς ἐπιθέσεως.

4) Θέσις εἰς ἐφαρμογὴν ἑνὸς εὐρέος προγράμματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς μὴ ἀνεπτυγμένας χώρας τῆς γῆς νὰ ἀπολαύσουν τὴν πρόοδον τὴν ὁποῖαν ἐπραγματοποίησαν αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι εἰς τὸν τεχνικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τομέα.

Τὸ πρῶτον σημεῖον, ἡ πιστὴ προσήλωσις πρὸς τὸν Ο.Η.Ε., ἀποτελεῖ διακήρυξιν πίστεως καὶ διευκρινίσεως ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν εὐρίσκεται ἀπολύτως ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Ο.Η.Ε. Τὸ σημεῖον 3 εἶναι ἡ γραμμὴ τοῦ δόγματος Τροῦμαν ἡ περιλαμβάνουσα τὸ Ἄτλαντικὸν σύμφωνον, καὶ τὸ σημεῖον 4 εἶναι οὐσιαστικῶς τὸ σπουδαιότερον καὶ *περιέχει νεωτέρας ἀρχὰς χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε εἰς τὸ παρελθὸν εὔρον συγκεκριμένην ἐκδήλωσιν εἰς τὴν πολιτικὴν*. Διὰ πρώτην φοράν, λέγει ὁ Πρόεδρος Τροῦμαν, ἡ ἀνθρωπότης, εἰς τὴν μακραιῶνα ἱστορίαν της, κατέχει ἐπὶ τέλους τὰς γνώσεις καὶ τὰ μέσα διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς ὑποφέροντας πληθυσμοὺς τῆς γῆς. Αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι ἔχουν καθῆκον νὰ καταστήσουν κοινωνοὺς τῶν προόδων, τὰς ὁποῖας αἱ ἴδιαι ἐπέτυχον, τὰς ἄλλας χώρας τῆς γῆς καὶ νὰ τὰς βοηθήσουν διὰ τὴν ἐπίτευξιν καλύτερας ζωῆς. Ἡ ἀξιοποίησις τῶν ἐμφύχων καὶ ἀψύχων πόρων τοῦ πλανήτου θὰ ὠφελήσῃ ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου. Ἡ πείρα διδάσκει ὅτι τὸ ἐμπόριον τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν μὲ τὰς ξένας χώρας ἀναπτύσσεται ἀναλόγως πρὸς τὴν βιομηχανικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ξένων χωρῶν. Τὸ μέσον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐτυχίαν εἶναι ἡ μεγάλη παραγωγὴ καὶ τὸ μέσον διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ μεγαλύτερα παραγωγὴ εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νέων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν μεθόδων. Μόνον μὲ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποῖαν τὰ εὐημεροῦντα ἔθνη θὰ παράσχουν εἰς τὰ ἔνδεα, θὰ κατορθώσῃ ἡ ἀνθρωπίνῃ οἰκονομία νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀξιοπρεπῆ ἐκείνην ζωὴν εἰς τὴν ὁποῖαν δικαιούνται ὅλα τὰ ἔθνη. Αὐτὸ εἶναι τὸ περίφημον σημεῖον 4, τοῦ ὁποῖου ὁ σκοπὸς εἶναι τόσοσιν μεγάλῃς πνοῆς ὥστε, πραγματοποιούμενος, θὰ μεταβάλλῃ τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ πλανήτου.

Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς πολιτικῆς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ὡς διεγράφη εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ Προέδρου Τροῦμαν, εἶναι ὁ τερματισμὸς τοῦ σοβιετικοῦ ἐπεκτατισμοῦ, πραγματοποιούμενος δι' ὄλων τῶν μέσων, δηλαδὴ διὰ τοῦ Ο.Η.Ε. (σημεῖον 1), διὰ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ (σημεῖον 2), διὰ τοῦ δόγματος Τροῦμαν καὶ τοῦ Ἄτλαντικοῦ συμφώνου (σημεῖον 3) καὶ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μὴ ἀνεπτυγμένων περιοχῶν τῆς γῆς (σημεῖον 4). Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, μέγα

διεθνή αγοράν, ὕψωσιν τῶν ναύλων, ὕψωσιν τοῦ τιμαριθμοῦ, γενικῶς δὲ πληθωρισμὸν ὁ ὁποῖος ὠφείλετο εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος ἀνά τὸν κόσμον, μὲ παράλληλον ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν διὰ τῶν ὁποίων κρατεῖται ἡ ἰσορροπία τῶν τιμῶν. Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 1 κίνδυνος τῆς προσπαθείας ὑπῆρξεν οὕτω ὁ πληθωρισμὸς, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ πάσῃ θυσίᾳ. Καὶ αὕτῃ εἶναι ἡ πολιτικὴ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, τόσον διὰ τὴν ἰδίαν τῆς οἰκονομίαν, ὅσον καὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι δέχονται τὴν ἀμερικανικὴν βοήθειαν. Διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ πληθωρισμοῦ ἐλήφθησαν εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας δρακόντεια μέτρα, τὰ ὁποῖα κινοῦνται πρὸς τὴν ἐξῆς κατεύθυνσιν :

1) Τὴν διατήρησιν τῆς παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ ὑψηλότερον δυνατὸν ἐπίπεδον, 2) σταθερότητα γενικῶς τῶν τιμῶν, 3) ἀπορρόφησιν τῶν ἐκ τοῦ προγράμματος ἐξοπλισμῶν πραγματοποιουμένων κερδῶν καὶ 4) σημαντικὴν ἐλάττωσιν τῶν πιστώσεων. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἐφηρμόσθη ἀτέγκτως εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας καί, παρά τὴν στενοχώριαν τὴν ὁποίαν ἐπροκάλεσεν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἐπιχειρήσεων, δύναται ἀδιστάκτως νὰ λεχθῆ ὅτι συνεκράτησε τὴν κατάστασιν. Τοιοῦτον ἐπίτευγμα εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως, διότι ἡ ἀμερικανικὴ οἰκονομία κατάρθωσε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατὰ 30 ὀλόκληρα δισεκατομμύρια δολλάρια αὐξησιν τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν χωρὶς γενικωτέρας οἰκονομικᾶς ἀναστατώσεως.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἦτο βεβαίως δυνατὸν νὰ διαφύγῃ τὴν παγκόσμιον αὐτὴν ἐξέλιξιν. Ἡ Ἑλλὰς δικαιούται, ὡς χώρα ὑποστᾶσα τὰς μεγαλύτερας ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς θυσίας, εἰς μεγαλύτεραν βοήθειαν ἐκ τοῦ σημείου 2 (σχέδιον Μάρσαλ). Δικαιούται ἀκόμη εἰς μεγάλην βοήθειαν καὶ διότι, μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου, ἐνῶ αἱ ἄλλαι χώραι εἶχον νὰ ἀντιμετωπίσουν ψυχρὸν πόλεμον, ἡ Ἑλλὰς ὑπεχρεώθη νὰ συνεχίξῃ θερμόν, διὰ νὰ μὴ εἶπω θερμότερον, πόλεμον, ἐφ' ὅσον αἱ ζημίαι τοῦ συμμοριοπολέμου εἶναι μεγαλύτεραι τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας προεκάλεσε ὁ δεῦτερος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἡ κατοχὴ. Ἡ χώρα μας δὲν κατάρθωσε νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς βοηθείας Μάρσαλ, διότι, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ ἄλλαι εὐρωπαϊκαὶ χώραι προέβαινον εἰς ἀνασυγκρότησιν τῆς οἰκονομίας, ἡμεῖς διεξήγομεν πόλεμον ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ οὕτω διεθέσαμεν τὸ μέγιστον μέρος τῆς βοηθείας Μάρσαλ εἰς πολεμικὰς δαπάνας, προληφθείσης ἐκ τούτου τῆς μετατροπῆς τῆς χώρας αὐτῆς εἰς Κορέαν. Ἡλπίζομεν ὅλοι, καὶ ἦτο γενικὴ συνειδήσις, ὅτι ἡ χώρα μας θὰ ἐτύγχανεν εἰδικῆς βοηθείας μετὰ τὴν λήξιν τοῦ συμμοριοπολέμου, διὰ νὰ ἀνακτήσῃ τὰ ἀπολεσθέντα τρία ἔτη τῆς ἀνασυγκροτήσεως. Τοῦτο ἦτο ἐντὸς καὶ τοῦ πνεύματος ἀλλὰ καὶ τοῦ γράμματος τοῦ ἀμερικανικοῦ νόμου περὶ παροχῆς βοηθείας, διότι κατὰ τὰ ἔτη 1948 καὶ 1949 ἡ βοήθεια δὲν ἐδίδοτο διὰ νὰ δαπανηθῆ εἰς τὸν συμμοριοπόλεμον ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκονομικὴν μας ἀνασυγκρότησιν. Δαπανῶντες, συνεπῶς, τὰ χρήματα αὐτὰ διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἀνε-

ξαρτησίας μας, εις επιχειρήσεις πολεμικές, παρεβιάζομεν τὸν ἄμερικανικὸν νόμον Μάρσαλ, καὶ ἦτο φυσικόν, μετὰ τὴν περάτως τῶν ἐχθροπραξιῶν, νὰ εὕρεθῆ τρόπος συνεχίσεως τῆς προσπαθείας διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας. Ἄλλὰ τὸ τέρμα τῶν ἐχθροπραξιῶν συμπίπτει μετὰ τὴν μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καὶ ἡ διάβασις τοῦ 38ου παραλλήλου θέτει εἰς ἐντελῶς δευτερεύουσαν μοῖραν τὴν οικονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ δίδει τὸ προβάδισμα εἰς τὰς δαπάνας τῆς πολεμικῆς παρασκευῆς. Συνέβη δὲ τὸ ἐξῆς περιεργον εἰς τὴν ἑλληνικὴν οικονομίαν. Ἐνῶ ἡ Ἑλλάς ἐξήρχετο αἰμόφυρτος ἀπὸ τὸν συμμοριοπόλεμον βλέπει τὴν βοήθειαν ἐλαττωμένην κατ' ἔτος μετὰ ῥυθμὸν ἐπιταχυνόμενον. Οὕτω τὰ 250 ἑκατ. δολλάρια τοῦ 1950/51 ἔγιναν 180 διὰ τὸ 1951/52, ὅπου αὖτε δὲ ἐλάττωσις κατὰ 50 ἑκατ. δολλάρια καὶ πλέον διὰ τὸ ἔτος 1952/53. Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον τοῦτο. Ἡ ἑλληνικὴ οικονομία, ἐνῶ ὑφίσταται τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας, ὑποχρεοῦται νὰ ἀναλαμβάνη ὅλοεν καὶ περισσότερα στρατιωτικὰ βάρη, καὶ οὕτω ὁ προϋπολογισμός, τὸν ὅποιον εἶχον τὴν τιμὴν νὰ καταρτίσω καὶ νὰ καταθέσω εἰς τὴν Βουλὴν τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, προβλέπει διαθέσιν κατὰ 42 περίπου ἑκατοστὰ τῶν ἐγχωρίων πόρων εἰς δαπάνας στρατιωτικὰς. Εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀναλογία ἐν σχέσει μετὰ πᾶσαν ἄλλην χώραν τῆς Εὐρώπης. Ἐάν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ χαμηλὸν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τοῦ Ἑλληνοῦ, ἡ διάθεσις τόσον ὑψηλοῦ ποσοῦ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὰς δαπάνας τῶν πολεμικῶν ὑπουργείων δημιουργεῖ κατάστασιν ἢ ὅποια δὲν ἔχει προηγουμένον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν ἀνά τὸν κόσμον. Τώρα, δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ τόπος διὰ νὰ ἐκθέσω τὰς ἐνεργείας εἰς τὰς ὁποίας προέβησαν ἢ ὄφειλαν νὰ προβοῦν αἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις, ἢ ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλάττωσις τοῦ στρατοῦ καὶ ὁ περιορισμός, ἐκ τούτου, τῶν πολεμικῶν δαπανῶν. Ἀρκοῦμαι μόνον νὰ εἶπω μετὰ δύο λέξεις ὅτι εἰς τοὺς ἀρμοδίους πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἡγέτας τῶν συμμάχων ἐθνῶν ἔχουν ἀναπτυχθῆ αἱ ἑλληνικαὶ ἀπόψεις μετὰ τὸν πλέον ζωηρὸν τρόπον καὶ ἤδη τὸ πρόβλημα εὐρίσκεται εἰς πλήρη μελέτην ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἄλλὰ, διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἢ κατάστασιν, ὡς παρουσιάζεται μετὰ τὴν περικοπὴν τῆς βοήθειας, τὴν αὔξησιν τῶν διεθνῶν τιμῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ στρατοῦ, ἀποτελεῖ ἀδήριτον πραγματικότητα, ἢ ὅποια, ἀνεξαρτήτως τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν καταβαλλομένων προσπαθειῶν διὰ τὴν αὔξησιν τῆς βοήθειας, ἔχει ἀνάγκην ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως. Ἐχων δὲ ὑπ' ὄψιν μου ὅτι εἰς τὴν πολιτικὴν δὲν κάμνει κανεὶς ἐκεῖνο ποῦ θέλει πάντοτε ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνο ποῦ αἱ περιστάσεις καθιστοῦν πραγματοποιήσιμον, ἔχων ἀκόμη ὑπ' ὄψιν μου τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ὅτι ὁ πολιτικὸς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐπιδιώκῃ τὸ ἀνέφικτον ἀλλὰ νὰ ἐντοπίζῃ τὴν δυνάμειν του εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐφικτοῦ, δύναμαι μετὰ παρηγοίας νὰ διακηρύξω ὅτι εἰς τὸν οικονομικὸν τομέα ἐπετεύχθη ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ ἐντὸς τῶν ἐκτάκτως δυσχερῶν οικονομικῶν στιγμῶν τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἡ χώρα. Δὲν ὑπάρχει καμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ τιμάρημος, ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1950 (πόλεμος Κορέας), ἠϋξήθη, ἀλλὰ

τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι ἑλληνικόν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ τιμάρριθμος ἠξήθη κατὰ 20 ο)ο, εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ 16 ο)ο, εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ 37 ο)ο, εἰς τὴν Αὐστρίαν κατὰ 45 ο)ο καὶ εἰς αὐτὰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας παρατηρεῖται αὐξήσις τῶν τιμῶν κατὰ 10 ο)ο. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἑξάμηνον, Ἰουνίου 1951 μέχρις Ἰανουαρίου 1952, ἡ αὐξήσις εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι μόνον 5 ο)ο, εἰς τὴν Ἀγγλίαν 5,5 ο)ο, εἰς τὴν Γαλλίαν 15 ο)ο. Βεβαίως, κατὰ τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως τοῦ τιμαριθμοῦ ἠλαττώθη ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τοῦ κοινοῦ καὶ, κατ'ἀναλογίαν μεγαλυτέραν, τῶν μισθοσυντηρητῶν. Ἄλλ'αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἔχομεν γίνεαι ἐν τῷ συνόλῳ κατὰ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ πτωχότεροι, καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβῆ ἄλλως. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους κατηρτίσθη μὲ τὴν προοπτικὴν ὅτι ἡ βοήθεια θὰ ἦτο 250 ἑκατ. δολλάρια. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ὀικονομικοῦ ἔτους ἡ βοήθεια περιορίσθη εἰς 182 ἑκατομμύρια, δηλαδὴ ἠμειώθη κατὰ 70 ὀλόκληρα ἑκατ. δολλάρια. Ἀλλὰ πέραν τῆς ἀριθμητικῆς αὐτῆς ἠλαττώσεως ὑπάρχει ἡ ἐκ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν καὶ τῶν ναύλων ἠλάττωσις τοῦ φυσικοῦ ὄγκου τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν Ἐάν, δηλαδὴ, εἰς τὴν χώραν αὐτήν, μὲ 250 ἑκατ. δολλάρια εἰσήγοντο 2 ἑκατ. τόννοι ἀγαθῶν, μὲ τὸ ἴδιον ποσόν, λόγῳ τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν καὶ ναύλων, καθίσταται δυνατὴ ἡ εἰσαγωγή μόνον 1,5 ἑκ. τόννων. Φαντάζεσθε τί συμβαίνει ὅταν ἀντὶ 250 ἑκατ. δολλαρίων, τὰ δολλάρια κατῆλθον εἰς 182 Ἐν ὄψει τῆς διεθνοῦς αὐτῆς καταστάσεως, ἡ κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, μὲ τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα, εὐρίσκεται εἰς τὸ καλύτερον δυνατόν σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ εὐρεθῆ. Οὐδεὶς ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι εὐχάριστος, οὔτε ρόδιος, ἀλλὰ, ὅταν ἐκτιμᾶται μία κατάστασις τῆς οἰκονομίας μιᾶς χώρας, θὰ ἔπρεπε νὰ παραβάλλεται εἴτε μὲ τὴν κατάστασιν ἄλλων χωρῶν εὐρισκομένων εἰς τὰς ἴδιαις συνθήκας, εἴτε μὲ τὴν κατάστασιν ἡ ὁποία θὰ εἶχε δημιουργηθῆ ἔάν ἠκολουθεῖτο διάφορος πολιτικὴ. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν σύγκρισιν μὲ ἄλλαις χώρας τῆς Εὐρώπης, δυνάμει νὰ εἶπω μὲ ὑπερηφάνειαν ὅτι δὲν εὐρισκόμεθα ἀπὸ καμίαν ἐξ αὐτῶν εἰς χειροτέραν κατάστασιν. Δύναμαι νὰ εἶπω ἀκόμη περισσότερον, ὅτι τὰ κρατικὰ οἰκονομικά, δηλαδὴ ὁ προϋπολογισμὸς, παρὰ τὴν περικοπὴν τῆς βοηθείας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους κατὰ 70 ἑκατ. δολλάρια, παρὰ τὸ τεράστιον βᾶρος τῶν δαπανῶν τοῦ στρατοῦ, εἶναι ὁ καλύτερος προϋπολογισμὸς πάσης ἄλλης εὐρωπαϊκῆς χώρας, διότι θὰ κλείσῃ μὲ ἔλλειμμα πολὺ ὀλιγώτερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον εἶχε προβλεφθῆ μὲ ὕψος βοηθείας 250 ἑκατ. δολλαρίων καὶ διότι ἡ προοπτικὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ 1952—53 εἶναι ἀκόμη καλυτέρα, δυνάμεθα δὲ νὰ ἀποβλέσωμεν εἰς πλήρες ἰσοζύγιον κατὰ τὸ ἔτος 1953—54.

Εἰς τὴν χώραν μας συνηθίζομεν νὰ δραματοποιῶμεν τὰς καταστάσεις καὶ νὰ ἀποδίδωμεν πᾶν τὸ συμβαίνον, καὶ τὰς θεομηνίας ἀκόμη —καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν περὶ θεομηνίας πρόκειται, ἀφοῦ ὁ κόσμος εὐρίσκεται εἰς πόλεμον— συνηθίζομεν, λέγω, νὰ ἀποδίδωμεν τὰ πάντα εἰς τὴν εὐθύνην τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ, χωρὶς καθόλου νὰ

λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντικειμενικὰς συνθήκας τῆς στιγμῆς. Δημιουργεῖται ἐντύπως ἀπροκαλύπτου δράματος μετὰ τὴν πιστωτικὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις, εὐρίσκεται πρὸ ἐνὸς ἀπλοῦ διλήμματος. Θὰ ἠδύνατο, μετὰ μίαν ἀπλὴν ἀπόφασιν, νὰ εὐρύνῃ τὰ ὄρια τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς κατὰ 200 καὶ 300 δις δραχμῶν, ὁπότε θὰ ἐσίγαζε ἀμέσως ὁ θόρυβος τῶν διαμαρτυρομένων διὰ τὸν περιορισμὸν τῶν πιστώσεων. Πολιτικῶς, ἀπὸ στενῆς πολιτικῆς ἀπόψεως, αὐτοῦ τοῦ εἵδους ἡ πολιτικὴ θὰ ὠφέλει τὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν πολιτικὰ κόμματα ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ σταματήσουν ἀμέσως ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἀνασυγκροτήσεως, δηλαδὴ τὸ θερμικὸν ἐργοστάσιον τῆς Χαλκίδος, τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ Βόδα, τοῦ Λούρου καὶ τοῦ Λάδωνος καὶ τὰ ἐκτελούμενα ἐν τῇ χώρᾳ ἐγγειοβελτικὰ καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα. Αὐτὸ εἶναι τὸ δίλημμα: συνέχισις τῶν ἔργων τῆς ἀνασυγκροτήσεως ἢ αὐξήσις τῶν πιστώσεων. Τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις διαθέτει, εἶναι ὠρισμένα. Πρέπει νὰ πᾶνε ἢ ἐδῶ ἢ ἐκεῖ. "Ἄν ἐπιχειρήσωμεν νὰ κάμωμεν καὶ τὰ δύο θὰ πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν ἐκδοτικὴν μηχανήν, δηλαδὴ εἰς τὸν πληθωρισμὸν, μετὰ συνεπειὰς τὴν ἀκόμη μεγαλύτεραν αὐξήσιν τῶν τιμῶν, τὴν αὐξήσιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, εἰς φαῦλον κύκλον, καὶ τὴν ἔκθεσιν εἰς κίνδυνον τῆς νομισματικῆς μας σταθερότητος. Διερωτῶμαι, ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ διλήμματος τοῦ ἐπιβληθέντος ἐκ γεγονότων διεθνῶς ἀντικειμενικῶν, ποῖος θὰ ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην διαφόρου πολιτικῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μετὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐμπειρογνώμονας τῶν ξένων χωρῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἰδιαιτέρως δυσάρεστον καὶ λυπηρὸν, εἶναι ὅτι ἢ εἰς τὸν τομέα αὐτὸν πολεμικὴ ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως προέρχεται ἀπὸ πολιτικοὺς ἄνδρας ἐπιδιώκοντας νὰ ἀποκομίσουν ὄφελος ἀπὸ τὴν φυσικὴν δυσφορίαν τοῦ κοινοῦ, ἐνῶ γνωρίζουν ὅτι εὐρίσκόμενοι οἱ ἴδιοι εἰς τὴν ἐξουσίαν θὰ ἠκολούθουν μέχρι κεραίας τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς οἰκονομικὴν πολιτικὴν. Ἡ κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας δὲν ἐμπνέει καμίας ἀνησυχίαν. Ἄρκει νὰ πράξωμεν τὸ καθήκον μας καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν δημιουργίαν τεχνητοῦ πανικοῦ, διὰ λόγους πολιτικῆς μόνον ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, καὶ ἐν γένει οἱ δημοκρατικοὶ θεσμοί, διὰ νὰ λειτουργήσουν κανονικῶς ἔχουν ἀνάγκην ἐνὸς ἐλαχίστου ὕψους εἰς τὴν ποιότητα τῆς διεξαγωγῆς τῶν πολιτικῶν ἀγῶνων. Ἐὰν κατέλθωμεν τὴν ποιότητα τῆς διεξαγωγῆς τῶν πολιτικῶν ἀγῶνων, τότε ἐκθέτομεν εἰς κίνδυνον ὄχι μόνον τὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ. Ἐὰν ἡ Ἄγγλῃ θεωροῖται κοιτὶς τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν ἱστορικῆς τρόπον τινὰ χρονολογικῆς προτεραιότητος εἰς τὴν καθιέρωσιν ἐν Ἄγγλῃ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος. Ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν, ἐπιβεβαιουμένην καθημερινῶς, ὅταν βλέπωμεν τὸν τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον διεξάγονται οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Δὲν λέγω ὅτι ὁ ἀγγλικὸς πολιτικὸς ἀνταγωνισμὸς κατάρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τὰς ὑπερβολὰς, ἀλλὰ αἱ ὑπερβολαὶ εἰς τὴν Ἄγγλιαν ἔχουν καὶ αὐταὶ ὠρισμένα ὄρια καὶ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς κρίσιμους στιγμὰς, ὑπάρχουν ἀναλαμπαι

αί όποια φωτίζουν τόν δρόμον τής Κυβερνήσεως και τής αντιπολιτεύσεως.

Τερματίζων, θά έπεθύμουν νά ύπενθυμίσω ένα έξ αύτών. Όταν, πρό όλίγων μηνών, ό πρωθυπουργός τής Άγγλιας κ. Τσώρτσιλ ένεφάνισε τήν πρώτην μεταπολεμικήν Κυβέρνησιν του εις τήν Βουλήν τών Κοινοτήτων, ό έξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος τοϋ Έργατικού Κόμματος, εύρισκόμενου εις τήν αντιπολίτευσιν (δέν ένθυμοϋμαι άν ήτο ό κ. Μόρισον ή ό πρώην Έπουργός τών Οικονομικών κ. Γκέιτς) ειπε τά έξής: «Τό Έργατικόν Κόμμα τής Άγγλιας γνωρίζει δι τή χώρα θά παλαίση έναντίον μυρίων δυσχερειών εις τόν οικονομικόν τομέα, δυσχερειών όφειλομένων εις άντικειμενικούς παράγοντας, έκτός τής έξουσίας τής Άγγλικής Κυβερνήσεως κειμένου. Τό Έργατικόν Κόμμα, εύρισκόμενον έν τή αντιπολιτεύσει, θά βοηθήση τήν Κυβέρνησιν και τήν χώραν δι' έποικοδομητικής αντιπολιτεύσεως εις τό νά έξέλθη έκ τών περιπετειών. Τό Έργατικόν Κόμμα τής Άγγλιας οϋδέποτε θά επιδιώξη νά άποκομίση πολιτικά όφέλη από τάς περιπετείας έναντίον τών όποιων παλαίει ή χώρα».

Άν άναβιβάσωμεν τό επίπεδον τών πολιτικών άγώνων εις τοιαύτην περιωπήν, τότε δυνάμεθα νά άποβλέψωμεν με άπόλυτον πεποίθησιν εις τό οικονομικόν μέλλον τής χώρας.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Τό άπόγευμα τής 15 Μαΐου 1952 ό Έπουργός τής Βιομηχανίας κ. Ίω. Ζίγδης έδέχθη εις τό ύπουργείον του τόν Σύλλογον τών Καθηγητών τής Άνωτ. Σχολής Βιομηχανικών Σπουδών, εις άκρόασιν διαρκέσασαν ύπέρ τήν ώραν. Κατ' αϋτήν, ό Διευθυντής τής Σχολής κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου ένημέρωσε τόν κ. Έπουργόν επί τοϋ έργου και τών σκοπών αϋτής.

Έξέθεσε κατ' άρχήν πώς τό πρώτον ό Σύλλογος Έλλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών, έν συνεργασία μετά τοϋ Συλλόγου Άνωνύμων Έταιρειών άπεφάσισαν κατά τό 1938 τήν ίδρυσιν ένός σχολείου μετεκπαιδύσεως στελεχών, τό όποιον μετά τήν άπελευθέρωσιν έξειλίχθη εις τήν σημερινήν ώλοκληρωμένην και όργωσαν Άνωτ. Σχολήν Βιομηχανικών Σπουδών. Άνέφερε τās δυσχερείαις έναντίον τών όποίων ή Σχολή έπάλασε, τās αντιξόθητας τās όποίας ύπερνήκησε, τά έμπόδια τά όποια παρεμέρισε, χάρις εις τήν αϋτοθυσίαν τοϋ διδακτικού της προσωπικού και τήν αγάπην πού έχει έμπνεύσει εις τούς σπουδαστάς της.

Εισήλθε κατόπιν εις τήν ανάλυσιν τών κεντρικών γραμμών πού διέπουν τό έργον

τής Σχολής. Έτόνισε τήν διάκρισιν μεταξύ πανεπιστημιακής και τεχνικής παιδείας και τό κακόν πού προξενεί ή σύγχυσις τών δύο αϋτών σαφώς κευχαρισμένων έννοιων. Διεσαφήνισε πόσον ό όρος «ανάταξη επαγγελματική εκπαίδευσις» εινε πράγμα έντελώς διάφορον από τήν σεπτήν πανεπιστημιακήν παράδοσιν και ποία έπιστημονικά περιγράμματα προσδιορίζουν εις τόν σύγχρονον παραγωγικόν μηχανισμόν τούς διαφόρους τύπους μαθήσεως. Τελειώνων, έξήτησε τήν ήθικήν συμπαράστασιν τοϋ φυσικού προΐσταμένου τής Σχολής, πού εινε ό Έπουργός τής Βιομηχανίας, διά τήν ευόδωσιν τών κοινωφελών προσπαθειών αϋτής.

Ό κ. Έπουργός ήκουσε μετά έξαιρετικού ένδιαφέροντος τόν κ. Διευθυντήν και τούς καθηγητάς τής ΑΣΒΣ και έξεδήλωσε τήν ικανοποίησιν του διά τόν όρθολογικόν τρόπον καθ' όν, εις τόν τομέα της, ή Σχολή αϋτή αντιμετωπίζει τά παραγωγικά προβλήματα και τήν αναγκαιότητα εκβιομηχανισμού τής ελληνικής οικονομίας και ύπεσχέθη, άφοϋ μελετήση τά ζητήματά της, νά τήν βοηθήση εις τό εκπαιδευτικόν και κοινωνικόν της έργον.